

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (andra avdelningen)
den 24 januari 1995 *

I mål T-114/92,

Bureau européen des médias de l'industrie musicale (BEMIM), en förening enligt fransk rätt, med säte i Paris, företrädd av Michel Gautreau, advokat i Paris, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Rita Reichling, 11, boulevard Royal,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Julian Currall, vid rättstjänsten, och av Gérard de Bergues, nationell tjänsteman utsänd till kommissionen, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Georgios Kremliis, vid rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 20 oktober 1992, varigenom sökandens ansökan enligt artikel 3.2 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av artiklarna 85 och 86 i fördraget (EGT nr L 13, 1962, s. 204), beträffande Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musiques förfarande avslogs,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

:

sammansatt av J.L. Cruz Vilaça, ordförande, och C.P. Briët, A. Kalogeropoulos, D.P.M. Barrington och A. Saggio, domare,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter muntlig förhandling den 18 maj 1994,

följande

Dom

Omständigheter vid tvistens uppkomst

- 1 Den 4 februari 1986 framställde sökanden, en sammanslutning av ett antal personer som driver diskotek, ansökan till kommissionen enligt artikel 3.2 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av artiklarna 85 och 86 i fördraget (EGT nr L 13, 1962, s. 204, nedan kallad "förordning nr 17"),

beträffande en ansökan om att fastställa överträdelse av artiklarna 85 och 86 i EEG-fördraget begångna av Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (nedan kallat "SACEM"), vilket är det franska bolag som förvaltar upphovsrätten till musik. Talan hade anhängiggjorts i många liknande klagomål mot kommissionen mellan åren 1979 och 1988.

2 Den klagoskrift som sökanden ingett, uttrycker i huvudsak klagomål på följande punkter:

- Förvaltningsbolag för upphovsrätt inom musikens område i olika medlemsstater delade upp marknaden emellan sig genom att sluta avtal om att ömsesidigt företräda varandra, enligt vilka det var förbjudet för upphovsmännens bolag att förhandla direkt med de brukare som etablerat sig inom en annan medlemsstats territorium.
- Den avgiftssats på 8,25 procent av omsättningen som SACEM föreskrev var för hög jämfört med de avgiftssatser vilka erlades av diskotek i de andra medlemsstaterna. Denna påstått oskäliga och diskriminerande avgift var inte avsedd som vederlag för de förvaltningsbolag som företrädde, främst de utländska bolagen, utan gagnade endast SACEM, som återbetalade mycket små summor till dem de företrädde.
- SACEM vägrade att tillåta att dess enbart utländska register användes, varför alla brukare måste skaffa bolagets fullständiga register, såväl det franska som det utländska.

3 På grund av de klagomål som framstälts till den, inledde kommissionen en undersökning i form av begäran om upplysningar enligt artikel 11 i förordning nr 17.

4 Utredningen avbröts mellan december 1987 och augusti 1988 på grund av att talan hade anhängiggjorts vid EG-domstolen i form av en begäran om förhandsavgö-

rande från appellationsdomstolarna i Aix-en-Provence och i Poitiers och från Tribunal de grande instance de Poitiers, vilka i förhållande till artiklarna 85 och 86 i fördraget framförallt ifrågasatte nivån på de avgifter som SACEM tog ut, att avtal om att ömsesidigt företräda varandra hade slutits mellan nationella förvaltningsbolag för upphovsrätt och att de avtal om företrädande som slutits mellan SACEM och de franska diskoteken omfattade allt och gällde hela registret. Domstolen har, i sina domar av den 13 juli 1989 (Tournier, 395/87, Rec. s. 2521, 2580; Lucazeau m.fl., 110/88, 241/88 och 242/88, Rec. s. 2811, 2834), bl.a. avgjort att "artikel 85 i EEG-fördraget skall tolkas så att den förbjuder alla samordnade förfaranden mellan nationella förvaltningsbolag för upphovsrätt i medlemsstater som skulle ha som syfte eller verkan att varje bolag vägrar brukare etablerade i en annan medlemsstat direkt tillgång till sitt register". Vidare har den avgjort att "artikel 86 i EEG-fördraget skall tolkas så, att ett nationellt förvaltningsbolag för upphovsrätt som har en dominerande ställning på en betydande del av den gemensamma marknaden tillämpar otillbörliga avtalsvillkor när de avgifter som det tillämpar på diskoteken är märkbart högre än dem som används i andra medlemsstater, i den mån som jämförelsen av avgiftsnivån har utförts på ett likartat underlag. Det skulle vara annorlunda om det förvaltningsbolag för upphovsrätt som det gäller kunde motivera en sådan skillnad med objektiva och relevanta skillnader mellan förvaltningen av upphovsrätt i den berörda medlemsstaten och i andra medlemsstater".

- 5 Efter dessa domar återupptog kommissionen sin undersökning, närmare bestämt i fråga om skillnaderna i storlek mellan de avgifter som olika förvaltningsbolag för upphovsrätt inom gemenskapen tog ut. För att fastställa en enhetlig grundval för jämförelser åberopade den fem fiktiva typkategorier av diskotek. Den begärde där- efter upplysningar, i enlighet med artikel 11 i förordning nr 17, av förvaltningsbolag för upphovsrätt i de olika medlemsstaterna beträffande de avgifter som skulle tillämpas på dessa olika typer av diskotek på grundval av deras taxor, såsom dessa var före och efter domstolens domar.

- 6 Resultatet av kommissionens utredning upptecknades i en rapport daterad den 7 november 1991. I denna rapport erinras till att börja med om de lösningar dom-

stolen gett i de båda domarna Tournier och Lucazeau m.fl. och understryks svårigheterna med att jämföra de avgifter som tas ut i olika medlemsstater på grundval av typkategorier av diskotek. I rapporten framhålls därefter att för perioden före den 1 januari 1990 uppvisade SACEM:s taxor en märkbar avvikelse i förhållande till de avgifter som utkrävdes av andra förvaltningsbolag för upphovsrätt, med undantag av det italienska bolaget. I rapporten uttrycks tvivel beträffande de två förklaringar som SACEM framställt för att motivera denna skillnad, nämligen dels att det skulle vara fransk sedvänja att ersätta upphovsrätt mycket högt, dels att kontrollen av spelade verk är mycket sträng i syfte att fastställa vem som skall ha rätt till avgiften. Det framgår även av rapporten, att för perioden efter den 1 januari 1990 fortsatte de avgifter som togs ut i Frankrike och Italien att vara märkbart högre än de som tillämpades i andra medlemsstater. I rapporten granskas slutligen om SACEM behandlar de franska diskoteken på annorlunda sätt, vilket skulle falla under artikel 86 i fördraget, och konstateras att det finns skillnader mellan de avgiftssatser som används och mellan de villkor som gäller för tillstånd till nedsättning.

7 Den 18 december 1991 sände sökanden en skrivelse med anmodan enligt artikel 175 i EEG-fördraget till kommissionen och uppmanade denna att ta ställning till dess klagomål.

8 Den 20 januari 1992 sände kommissionen sökanden ett meddelande enligt artikel 6 i kommissionens förordning nr 99/63/EEG av den 25 juli 1963, beträffande förhör enligt artikel 19.1 och 19.2 i rådets förordning nr 17 (EGT nr 127, 1963 s. 2268, nedan kallad "förordning nr 99/63"), där kommissionen underrättade sökanden om att den avsåg att avslå klagomålet. En kopia av rapporten av den 7 november 1991 bifogades till detta meddelande.

9 Kommissionen hävdar bl.a. i avsnittet "juridisk bedömning", i sin skrivelse av den 20 januari 1992, att "i sitt nuvarande skede medger inte undersökningen att man

fastställer något annat än att villkoren för tillämpning av artikel 86 är uppfyllda beträffande nivån på de taxor som för närvarande används av SACEM". Avsnittet "slutsatser" i skrivelsen av den 20 januari 1992 har följande lydelse:

"Slutligen önskar jag genom denna skrivelse, enligt artikel 6 i kommissionens förordning 99/63, informera Er om att kommissionen med tillämpning av subsidiaritets- och decentraliseringsprinciperna inte bedömer att de omständigheter som Er klagoskrift innehåller gör det möjligt att ge Ert klagomål en gynnsam behandling eftersom gemenskapsintresse saknas då följderna av de förfaranden som anmäls i Er klagoskrift huvudsakligen inträffar inom landet och eftersom talan om detta redan har anhängiggjorts vid flera franska domstolar.

Kommissionen kommer att till de franska juridiska och administrativa myndigheter som har begärt detta överlämna en kopia av den rapport som framställts av dess avdelningar angående en jämförelse av avgiftssatserna inom gemenskapen och diskriminering mellan brukarna på den franska marknaden."

10 Den 20 mars 1992 inkom sökanden med yttranden som svar på meddelandet av den 20 januari 1992 och begärde att kommissionens undersökning skulle fortsätta och att ett meddelande om klagomålen skulle lämnas till SACEM.

11 Sökanden underrättades om det slutliga avslaget på ansökan genom en skrivelse av den 20 oktober 1992 från den kommissionsledamot som ansvarade för konkurrensfrågor.

12 I punkt 1—3 i denna skrivelse erinras om den skriftväxling som försiggått mellan kommissionen och klaganden och i punkt 4 anges att skrivelsen innehåller kom-

missionens slutliga beslut. I punkt 5 anges att kommissionen inte avser att behandla klagomålet, av skäl som redan redovisats i skrivelsen av den 20 januari 1992.

- 13 I punkt 6—13 i sin skrivelse svarar kommissionen på sökandens huvudargument i dennes yttrande som svar på skrivelsen av den 20 januari 1992. Efter att ha bekräftat att målet inte har någon särskild betydelse för hur den gemensamma marknaden fungerar och att det alltså inte finns tillräckligt stort gemenskapsintresse för att fortsätta undersökningen, erinrar kommissionen, med hänvisning särskilt till förstainstansrättens dom av den 18 september 1992, *Automec mot kommissionen* (T-24/90, Rec. s. II-2223, punkt 88, nedan kallad ”*Automec II*”) om att anhängiggörande av talan vid nationell domstol utgör en omständighet som man kan ta hänsyn till för att motivera ett beslut om avskrivning. Som svar på sökandens argument att kommissionens ställningstagande skulle utgöra en olämplig hänvisning till subsidiaritetsprincipen, understryker kommissionen att det inte gäller att helt avstå från offentligt agerande, utan enbart att avgöra vilka av de på området behöriga myndigheterna som är bäst lämpade att lösa de frågor det gäller. Den erinrar om att endast de nationella domstolarna är behöriga att utdöma skadestånd och ränta och att kommissionen i rapporten av den 7 november 1991 har försett dessa med de upplysningar som är nödvändiga för att kunna göra en jämförelse av taxorna hos olika nationella förvaltningsbolag för upphovsrätt. I det avseendet anser kommissionen att de nationella domarna i sin användning av denna rapport som bevismedel inte är begränsade av kommissionens skyldighet att respektera affärshemligheter, eftersom de frågor som denna ställt till olika nationella förvaltningsbolag för upphovsrätt inte inriktade sig på nivån hos de gällande avgifterna, vilken till sin natur är offentlig, utan på en jämförelse av det praktiska resultatet av att använda dessa taxor på de fem kategorierna av diskotek. Som svar på sökandens kritik att man inte har tagit ställning till perioden före den 1 januari 1990 gör kommissionen vidare gällande att den inte är tvungen att pröva om möjligen brott mot konkurrensreglerna har ägt rum i det förflutna, och följaktligen att huvudsyftet för en sådan prövning skulle vara att underlätta utdömande av skadestånd och ränta från de nationella domstolarna. Som svar på de argument som framställts beträffande att det skulle finnas ett avtal mellan de olika nationella förvaltningsbolagen för upphovsrätt, hävdar kommissionen att, även om man inte kan utesluta att ett sådant avtal finns — kommissionen har dock inte kunnat finna några allvarliga tecken på detta — tycks det å andra sidan som det i så fall inte skulle haft någon särskild påverkan på avgifterna, då vissa har sänkts och andra höjts under perioden efter de ovan nämnda domarna *Tournier* och *Lucazeau* m.fl. Vad slutligen gäller sökandens anmärkningar beträffande existensen av en överenskommelse mellan SACEM och vissa sammanslutningar av personer som driver diskotek, anser kommissionen att

om en sådan överenskommelse existerade skulle den inte kunna ha verkningar annat än inom franskt territorium.

- 14 I punkt 14 i beslutet informerar kommissionen sökanden om att den ansökan som denne framställt enligt artikel 3.2 i förordning nr 17 "avslås och återförvisas till de nationella domstolarna".

Förfarandet och parternas yrkanden

- 15 Det var under dessa omständigheter som sökanden genom ansökan till förstainstansrättens kansli den 24 december 1992 väckte denna talan.

- 16 Det skriftliga förfarandet försiggick i vanlig ordning och avslutades den 16 juni 1993.

- 17 Efter referentens rapport beslutade förstainstansrätten (andra avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet utan att vidta förberedande åtgärder. På förstainstansrättens begäran inkom svaranden med vissa handlingar och svarade på vissa skriftliga frågor.

- 18 Parterna hördes av förstainstansrätten under sina muntliga framställningar och i sina svar på muntliga frågor under den offentliga förhandlingen den 18 maj 1994.

19 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall fastställa

- att sökanden på goda grunder kan få kommissionens beslut av den 20 oktober 1992 ogiltigförklarat, eftersom den senare har underlåtit att besluta om de fakta som samlats i dess undersökningsrapport av den 7 november 1991 beträffande de principer som följer av artiklarna 85 och 86 i fördraget, såsom de tolkats av de ovan nämnda domarna Tournier och Lucazeau m.fl.,
- att SACEM:s avtalsförfaranden är en följd av den fullständiga avgränsningen av de nationella marknaderna vad gäller upphovsrätten på musikens område,
- att gemenskapsintresset, som härrör från de direktiv som följer av domstolens domar, kräver att de överenskommelser om ömsesidigt företräddande, vilka sammanbinder alla bolagen för kollektiv förvaltning av upphovsrätt i Europa och de avtal som ger de företag som har musiksändningar tillgång till hela eller delar av de skyddade register som de kräver att få använda för att vidarebefordra till sina kunder prövas; att kommissionens avdelningar i detta syfte borde sammanställa en rapport som får fram typavtal som tillvaratar upphovsmännens intressen, liksom de företags som utnyttjar verken, samtidigt som de garanterar de franska diskoteken möjlighet att fritt välja det kollektiva förvaltningsbolag de önskar,
- att sökanden befrias från de rättegångskostnader som denne skulle ha förpliktats att ersätta om hans talan inte kunnat prövas eller hade varit ogrundad.

20 Kommissionen yrkar att förstainstansrätten skall

- ogilla talan,
- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagande till prövning

Sammanfattande redogörelse för parternas argument

21 Kommissionen har för det första ställt frågan om sökandens intresse att agera med hänvisning att till den skadebringande verkan som skulle kunna uppkomma av det omtvistade beslutet inte skulle visa sig hos sökanden utan hos dess medlemmar, de personer som driver diskotek.

22 För det andra och utan att föregripa svaret på frågan om intresset att agera, har kommissionen hävdad att talan kan prövas endast i den mån den avser ogiltigförklaring av beslutet om att avslå klagomålet. Med hänvisning till domstolens dom av den 24 juni 1986, Akzo Chemie m.fl. mot kommissionen (53/85, Rec. s. 1965) och förstainstansrättens dom av den 18 november 1992, Rendo m.fl. mot kommissionen (T-16/91, Rec. s. II-2417), har kommissionen hävdad att gemenskapernas domstolar inte är behöriga att utfärda förelägganden inom ramen för övervakandet av lagenligheten grundad på artikel 173 i EG-fördraget och att följaktligen de yrkanden är otillåtna som syftar till att förstainstansrätten ålägger kommissionen att sammanställa en rapport som "tillåter att man kommer fram till typavtal vilka garanterar intressena för dem som har upphovsrätt och de av företagen som utnyttjar verken, samtidigt som man tillförsäkrar de franska diskoteken rätt att välja det kollektiva förvaltningsbolag som de önskar".

23 Vad gäller den första grunden för avvisning, anser sökanden att kommissionen inte kan åberopa en sådan analys, med hänsyn till att denna under hela det administrativa förfarandet har ansett sökanden vara ombud för alla sina medlemmar i deras kontakter med SACEM. Sökanden tillägger att denne, precis som alla andra sammanslutningar av personer som driver diskotek, har rätt att ha ett samförståndsprotokoll med SACEM och att sökanden följaktligen har direkt intresse av att de avgifter som tas ut av SACEM är fritagna från kritik vad beträffar artikel 86.

- 24 Vad beträffar den andra grunden för avvisning, genmäler sökanden att förstainstansrätten, när den begärde att kommissionen skulle utarbeta den berörda rapporten, endast förvissade sig om att sökandens talan hade gemenskapsintresse. Det gällde inte ett föreläggande ställt till kommissionen utan en tillämpningsform för domen.

Förstainstansrättens bedömning

Sökandens intresse att agera

- 25 Man bör erinra om att den 4 februari 1986 framställde sökanden, som är en förening bestående av ett visst antal diskotek, en ansökan till kommissionen om fastställelse av överträdelse av artiklarna 85 och 86 i fördraget, med tillämpning av artikel 3.2 b i förordning nr 17. Enligt denna bestämmelse kan "fysiska eller juridiska personer som åberopar ett berättigat intresse" framställa en sådan ansökan.
- 26 Vad beträffar sökandens intresse att agera mot beslutet om avslag på hans ansökan bör man erinra om att domstolens och förstainstansrättens fasta rättspraxis ger vid handen att fysiska och juridiska personer som har rätt att framställa ansökan enligt artikel 3.2 b i förordning nr 17 har tillgång till en möjlighet att föra talan avsedd att skydda deras berättigade intressen om deras klagomål helt eller delvis inte bifallits (domstolens domar av den 25 oktober 1977, Metro mot kommissionen, 26/76, Rec. s. 1875, punkt 13; av den 11 oktober 1983, Demo-Studio Schmidt mot kommissionen, 210/81, Rec s. 3045, punkt 14; förstainstansrättens dom av den 18 maj 1994, BEUC och NCC mot kommissionen, T-37/92, Rec. s. II-285, punkt 36).
- 27 Därav följer att om sökanden i detta fall hade ett berättigat intresse att framställa ansökan enligt artikel 3.2 b i förordning nr 17 till kommissionen måste han antas ha ett tillräckligt intresse att agera mot det kommissionsbeslut varigenom hans ansökan avslås.

28 I det avseendet anser förstainstansrätten att en företagssammanslutning kan åberopa ett berättigat intresse att framställa ansökan även om den inte är direkt berörd i egenskap av företag som opererar på den berörda marknaden av det anmälda förfarandet på villkor dock att den dels har rätt att företräda sina medlemmars intressen, dels att det anmälda förfarandet skulle kunna skada dessas intressen. Följaktligen innebär möjligheten för företagssammanslutningar att inkomma med klagomål där de säkerställer det gemensamma försvaret för sina medlemmar vissa handläggnings fördelar för kommissionen på så sätt att det minskar risken för denna att få mottaga ett stort antal individuella klagomål, vilka ifrågasätter samma förfarande.

29 I detta mål konstaterar förstainstansrätten att sökanden enligt sina stadgar bl.a. har till syfte att "främja skapandet av musik genom att sprida den bland allmänheten" (artikel II). Dess stadgar förutsätter uttryckligen (artikel III, punkt 7) att den "företräder sina medlemmars intressen, såväl gentemot myndigheter och regeringen som när det gäller att föra talan inför rätta". Förstainstansrätten konstaterar vidare att det framgår av akten att de i sökandens klagomål anförda förfarandena alla är av sådan art att de kan skada sökandens medlemsdiskoteks intressen.

30 Under dessa förhållanden anser förstainstansrätten att sökanden hade ett berättigat intresse att framställa ansökan enligt artikel 3.2 b i förordning nr 17 till kommissionen. Följaktligen och i enlighet med den tidigare nämnda rättspraxisen har sökanden ett intresse att agera gentemot kommissionens beslut, varigenom hans ansökan avslögs.

Möjligheten att få ansökans olika yrkanden prövade

31 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden i sina yrkanden först och främst har begärt ogiltigförklarande av det beslut av kommissionen som ingår i dess skrivelse

av den 20 oktober 1992. Sökanden har vidare uppmanat förstainstansrätten att göra olika fastställanden av allmän art och att ålägga kommissionen att utarbeta en ny rapport.

- 32 Beträffande den del av yrkandena som gäller ogiltigförklarande av beslutet i skrivelsen av den 20 oktober 1992, bör det framhållas att kommissionen i denna skrivelse avslog sökandens klagomål efter att ha tagit del av de anmärkningar som denne framlade efter det att ett meddelande enligt artikel 6 i förordning nr 99/63 sänts. Det gäller ett slutligt beslut vilket ingår i tredje fasen av klagomålsförfarandet såsom förstainstansrätten analyserat det i sin dom av den 10 juli 1990, *Automec mot kommissionen* (T-64/89, Rec. s. II-367, punkt 47, nedan kallad "Automec II") och är möjligt att överklaga.
- 33 Beträffande övriga huvudyrkanden bör man erinra om att inom ramen för en ogiltighetstalan enligt artikel 173 i fördraget, är gemenskapernas domstolars behörighet begränsad till att övervaka lagenligheten hos den rättsakt som ifrågasätts. Om talan är berättigad förklarar domstolen enligt artikel 174 i EG-fördraget, den omtvistade rättsakten ogiltig. Enligt artikel 176 i EG-fördraget åligger det den institution varifrån rättsakten kommer — och inte gemenskapernas domstolar — att vidta åtgärder för att verkställa domen.
- 34 Det följer härav att de yrkanden som syftar till att förstainstansrätten skall göra olika fastställanden av allmän art och ge kommissionen ett föreläggande, är otillåtna på grund av att detta skulle överskrida den behörighet förstainstansrätten har inom ramen för en ogiltighetstalan.
- 35 Det framgår av det ovan anförda att talan inte kan prövas utom i den mån den avser ogiltighetsförklaring av kommissionens beslut av den 20 oktober 1992, varigenom sökandens klagomål avslogs. Talan bör i övriga delar avvisas.

Saken

36 Sökanden åberopar i huvudsak tre grunder till stöd för sin talan. Den första avser ett brott mot artikel 190 i EG-fördraget, i det att det omtvistade beslutet inte skulle vara tillräckligt motiverat. Den andra grunden hänför sig till ett brott mot artikel 3 i förordning nr 17, i det att kommissionen skulle ha underlåtit att kvalificera SACEM:s taxeförfaranden i sin rapport av den 7 november 1991. I den tredje grunden gör sökanden gällande att det omtvistade beslutet innebär en rättsvillfarelse och ett uppenbart bedömningsfel av sådan art att det bör medföra dess ogiltighet.

Den grund som avser brott mot artikel 190 i fördraget

Sammanfattande redogörelse för parternas argument

37 För det första har sökanden gjort gällande att kommissionen inte har uttalat sig om det klagomål som gällde avtalen om ömsesidigt företräddande, vilka slutits mellan förvaltningsbolag för upphovsrätt i olika medlemsstater och vilka skulle ha till resultat att hindra de franska diskoteken att få direkt tillgång till register i förvaltningsbolag i andra medlemsstater. Sålunda har kommissionen, som, enligt sökanden, enbart behandlat de problem som rör artikel 86 i fördraget, inte motiverat avslaget på sökandens ansökan tillräckligt väl, försåvitt det gäller brottet mot artikel 85 i fördraget. Sökanden gör också gällande att det för närvarande finns ett avtal mellan de olika nationella förvaltningsbolag för upphovsrätt som förenas inom Groupement européen des sociétés d'auteurs et de compositeurs (nedan kallat "GESAC") för att höja avgifterna i olika medlemsstater i syfte att avlägsna alla märkbara skillnader mellan avgifter för upphovsrätt på det europeiska planet.

38 För det andra har sökanden hävdad att kommissionen likaså har underlåtit att pröva det klagomål som avser SACEM:s diskriminerande behandling av diskotek. Även

om SACEM skulle ha ändrat sin avgiftsstruktur efter de ovan nämna domarna Tournier och Lucazeau m.fl., fortsatte diskrimineringen. Sökanden hävdar att SACEM för närvarande fakturerar en taxa motsvarande 6,05 procent av sökandens medlemsdiskoteks intäkter, medan de gynnade föreningarnas diskotek erlägger en taxa motsvarande 4,63 procent av sina intäkter.

- 39 Kommissionen har genmält att den har ägnat klagomålen en lämplig och omsorgsfull prövning, i överensstämmelse med de principer som förstainstansrätten uppställer i sin dom Automec II. Den anser att beslutet är tillräckligt motiverat för att tillåta de berörda att tillvarata sina rättigheter och för förstainstansrätten att utöva sin kontroll och att det följaktligen respekterar de krav som domstolens och förstainstansrättens rättspraxis i detta avseende ställer (förstainstansrättens dom av den 24 oktober 1991, Rhône-Poulenc mot kommissionen, T-1/89, Rec. s. II-867). Dessutom erinrar kommissionen om att det följer av domstolens och förstainstansrättens fasta rättspraxis att kommissionen inte är skyldig att ta ställning till alla argument som de berörda åberopar till stöd för sin ansökan och att det för denna räcker att redovisa fakta och juridiska överväganden som är av väsentlig betydelse för beslutets ändamålsenlighet (domstolens dom av den 17 januari 1984, VBVB och VBBB mot kommissionen, 43/82 och 63/82, Rec. s. 19, och förstainstansrättens dom av den 24 januari 1992, La Cinq mot kommissionen, T-44/90, Rec. s. II-1).
- 40 Vad gäller tillämpningen av artikel 85.1 i fördraget och särskilt omöjligheten för de franska diskoteken att få direkt tillträde till register hos förvaltningsbolag för upphovsrätt i andra medlemsstater, anser kommissionen att i avsaknad av allvarliga indicier på överträdelse kan man inte förebrå kommissionen att inte ha vidtagit undersökningar. Vad beträffar SACEM:s påstådda åtskillnad i behandling av tillstånd till förmånliga avgifter och vissa avdrag framhåller kommissionen att denna fråga diskuterades i rapporten av den 7 november 1991, vilken måste läsas tillsammans med det omtvistade beslutet.

Förstainstansrättens bedömning

- 41 Det följer av en fast rättspraxis att motiveringen till ett beslut som gett upphov till klagomål dels skall klargöra skälen till det beslut som fattats för mottagaren för att denne i förekommande fall skall kunna göra sin rätt gällande och kontrollera om beslutet är välgrundat eller inte, dels tillåta den gemenskapsrättslige domaren att utöva sin kontroll (förstainstansrättens ovannämnda domar La Cinq mot kommissionen, punkt 42, och av den 29 juni 1993, Asia Motor France m.fl. mot kommissionen, T-7/92, Rec. s. II-669, punkt 30). I detta avseende är kommissionen inte skyldig att, i skälen till beslut som den förmås fatta för att säkra tillämpningen av konkurrensreglerna, ta ställning till alla argument som de berörda åberopar till stöd för sin ansökan, utan det räcker att den framställer fakta och de juridiska överväganden som har väsentlig betydelse för beslutets ändamålsenlighet (domstolens domar av den 14 juli 1972, Cassella mot kommissionen, 55/69, Rec. s. 887, punkt 22, och Hoechst mot kommissionen, 56/69, Rec. s. 927, punkt 22; den ovan nämnda domen VBVB och VBBB mot kommissionen, punkt 22; förstainstansrättens ovannämnda domar La Cinq mot kommissionen, punkt 41, och Asia Motor France m.fl. mot kommissionen, punkt 31).
- 42 Man bör erinra om att den klagoskrift som sökanden ingav i huvudsak uttryckte klagomål på tre punkter. I den första angavs en påstådd uppdelning av marknaden — och den totala avskärmning som följde därav — mellan olika medlemsstaters förvaltningsbolag för upphovsrätt genom slutandet av avtal om ömsesidigt företräddande. Med hänsyn till att de konkurrensbegränsningar som det är fråga om i denna klagoskrift uppkom genom att det fanns ett avtal mellan företaget, anser förstainstansrätten att vid avsaknad av varje indicium som pekar i motsatt riktning, måste denna anses grunda sig på ett brott mot artikel 85.1 i fördraget. Den andra och tredje klagopunkten avser den överdrivna och diskriminerande nivån på de avgifter som SACEM föreskriver, respektive det senares vägran att tillåta de franska diskoteken att få tillgång till det enda utländska registret. Förstainstansrätten bedömer att dessa två sistnämnda klagopunkter, då det inte på något sätt antytts att de ifrågasatta förfaringssätten skulle vara en följd av någon som helst överenskomst eller samordnat förfarande, måste anses grundade på ett brott mot artikel 86 i fördraget.
- 43 Förstainstansrätten fastslår att sökandens ansökan avslogs i sin helhet genom skrivelsen av den 20 oktober 1992. I punkt 14 i det omtvistade beslutet föreskrivs i

själva verket, utan att någon som helst skillnad görs mellan de klagomål som utgår från ett brott mot artikel 85 och mot artikel 86 att ”av de skäl som angetts ovan meddelar jag Er att den ansökan som Ni framställt till kommissionen enligt artikel 3.2 i förordning nr 17/62 avslås och återförvisas till nationell domstol”.

- 44 Det bör anmärkas att ogillandet av klagomålen i beslutet av den 20 oktober 1992 i huvudsak grundas på de skäl som angavs i det meddelande som kommissionen sände sökanden i enlighet med artikel 6 i förordning nr 99/63 den 20 januari 1992 (nedan kallat ”skrivelsen enligt artikel 6”). I punkt 5 i det omtvistade beslutet fastslås i själva verket att ”kommissionen bedömer, av skäl som framlagts i dess skrivelse av den 20 januari 1992, att det inte finns tillräckliga skäl att fortsätta handläggningen av Er ansökan om att överträdelse skall konstateras. De anmärkningar som Ni själv har framfört den 20 mars 1992 innehåller i själva verket inga nya sakomständigheter eller rättsfakta som är av den arten att de skulle ändra den bedömning som gjorts och det förslag till avgörande som kommissionen framlade i sin skrivelse av den 20 januari 1992”.
- 45 Förstainstansrätten bedömer följaktligen att för att pröva om det omtvistade beslutet är tillräckligt motiverat finns det anledning att ta hänsyn såväl till de skäl som nämns i skrivelsen av den 20 oktober 1992 som till dem som nämns i ”skrivelsen enligt artikel 6”.
- 46 I en första del av sina grunder anför sökanden att det omtvistade beslutet inte är tillräckligt motiverat i den mån som den första klagopunkten i klagoskriften avslås genom detta beträffande uppdelningen av marknaden, vilken skulle vara en följd av ett avtal mellan de olika nationella förvaltningsbolagen för upphovsrätt i strid mot artikel 85.1 i fördraget.
- 47 Förstainstansrätten konstaterar att varken ”skrivelsen enligt artikel 6” från kommissionen eller rapporten av den 7 november 1991, som bifogades denna skrivelse, innehåller något indicium, såsom sökanden hävdar, på att kommissionen har prövat sökandens klagomål avseende brott mot artikel 85.1, utan tvärtemot visar att kommissionen endast prövat de klagomål som gäller brott mot artikel 86. I ”skri-

velsen enligt artikel 6” förklarar kommissionen i själva verket att dess ”undersökning närmare bestämt gällt en jämförelse mellan nivån på avgifter inom EEG” (punkt I, E). Den konstaterar att ”i sitt nuvarande skede medger inte undersökningen att man fastställer något annat än att villkoren för tillämpning av artikel 86 skall kunna tillämpas är uppfyllda beträffande nivån på de taxor som för närvarande används av SACEM” (punkt II). I avsnittet ”slutsatser” i ”skrivelsen enligt artikel 6” anger kommissionen att den avser att avslå klagomålet ”med hänsyn till bristen på gemenskapsintresse, vilket beror på den huvudsakligen inhemska verkan av de förfaringssätt som Ni anmäler i Er klagoskrift och av det faktum att talan redan har anhängiggjorts vid flera franska domstolar” (punkt III). Den huvudsakligen inhemska verkan utgår enligt kommissionen från det faktum att ”verkningarna av det påstådda missbruket främst gör sig kännbara inom en medlemsstats territorium, till och med inom en del av detta territorium” (punkt II). Inte heller behandlar kommissionens rapport, som bilagts ”skrivelsen enligt artikel 6” och som rubricerats ”Tillämpligheten av artikel 86 EEG på det avgiftssystem som SACEM använder för franska diskotek” det klagomål som avser ett brott mot artikel 85.1 av olika nationella förvaltningsbolag för upphovsrätt.

- 48 I punkt 6 i sin skrivelse av den 20 oktober 1992 upprepar kommissionen det konstaterande som den redan har gjort i ”skrivelsen enligt artikel 6”, enligt vilket ”den påstådda överträdelsens tyngdpunkt ligger i Frankrike, följderna i andra medlemsstater endast kan vara mycket begränsade och följaktligen har detta mål inte någon särskild betydelse för hur den gemensamma marknaden fungerar och gemenskapsintresset kräver följaktligen inte att kommissionen tar upp dessa klagomål, utan kräver att de återförvisas till de nationella domstolarna och de franska administrativa myndigheterna”. För att motivera ett återförvisande till nationella domstolar hänvisar kommissionen till punkt 7 i sitt beslut, till det förslag till avgörande som domare Edward, som tjänstgjorde som generaladvokat, framställde i de ovan nämnda målen Automec II och Asia Motor France m.fl. mot kommissionen, och till domen Automec II. Kommissionen prövar därefter de anmärkningar som sökanden gjort efter delgivningen av ”skrivelsen enligt artikel 6”, innan den avgör att de inte är av den naturen att de upphäver konstaterandet i punkt 6 i det omtvistade beslutet (punkt 8—13).

- 49 Förstainstansrätten anser att punkt 6 i skrivelsen av den 20 oktober 1992, vilken innehåller de viktigaste skälen för det slutliga avslaget på klagomålet, inte rimligen kan gälla sökandens klagomål att det skulle finnas ett avtal mellan förvaltningsbolag för upphovsrätt i olika medlemsstater. I själva verket är det endast mot

bakgrund av de klagomål som avser ett brott mot artikel 86 i fördraget — särskilt den missbrukande och dominerande karaktären på den avgiftsnivå som SACEM föreskriver och SACEM:s vägran att ge tillträde till sitt enda utländska register — som kommissionens konstaterande att tyngdpunkten ligger i Frankrike får en rimlig betydelse.

- 50 Förstainstansrätten konstaterar vidare att de enda punkter i det omtvistade beslutet som gäller ett brott mot artikel 85.1 i fördraget är punkterna 12 och 13, vilka har följande lydelse:

”12. Vad beträffar det avtal som skulle finnas mellan SACEM och de andra upphovsmannabolagen i gemenskapen och som (sökandens ombud anmäler) på sidan 12 i [sin] skrivelse av den 20 mars 1992, konstaterar kommissionen att även om man inte kan utesluta att ett sådant avtal finns — kommissionen har dock inte kunnat finna några allvarliga tecken på detta — eller åtminstone ett samordnat förfarande mellan alla bolagen och i synnerhet inom GESAC, tycks det å andra sidan som om det i så fall inte skulle haft någon särskild inverkan på avgifterna, eftersom vissa sänkts och andra höjts under perioden efter domstolens domar av den 13 juli 1989 och framförallt då skillnaderna dem emellan fortfarande är märkbara, vilket alla klagande starkt understryker. Om emellertid formella bevis på existensen och följden av detta avtal skulle inges till kommissionen, skulle denna vara fullt beredd att ta hänsyn till dem.”

13. Vad beträffar det avtal som skulle finnas mellan SACEM och vissa föreningar av diskoteksägare, vilket anges på sidan 13 i skrivelsen (från sökandens ombud) av den 20 mars 1992, anser kommissionen att det inte kunde få några följder inom franskt territorium till nytta för vissa diskoteksägare och till nackdel för andra, och att det följaktligen, med hänsyn tagen till principerna om samarbete och fördelning av uppgifter mellan kommissionen och medlemsstaterna, är de nationella myndigheterna som måste avgöra i detta avseende, eftersom det är endast dessa myndigheter som har behörighet att utdöma skadestånd och ränta, trots att kommissionen och myndigheterna delar behörigheten att tillämpa gemenskapernas

konkurrensregler. Dessutom är kommissionen angelägen om att erinra om att dess eventuella ställningstagande beträffande detta avtal inte på något sätt skulle kunna minska de nationella domarnas bedömningsfrihet.”

- 51 Förstainstansrätten anser att punkterna 12 och 13 i det omtvistade beslutet innehåller skälen till avslaget på de två andra klagomålpunkterna, formulerade av sökanden i dennes anmärkningar till ”skrivelsen enligt artikel 6” och inte i klagoskriften. Dessa klagomålpunkter avsåg ett påstått avtal dels mellan de nationella förvaltningsbolag för upphovsrätt som företräddes inom GESAC med avsikt att göra deras avgifter enhetliga till så hög taxa som möjligt, dels mellan SACEM och vissa franska sammanslutningar av personer som driver diskotek. Förstainstansrätten anser att punkterna 12 och 13 i det omtvistade beslutet däremot inte innehåller någon motivering till avslaget på sökandens klagomål i den mån som en uppdelning av marknaden anges i detta.
- 52 Under dessa omständigheter låter inte motiveringen till det omtvistade beslutet sökanden få reda på skälen till avslaget på hans klagomål, i den mån denna gällde en påstådd uppdelning av marknaden förorsakad av ömsesidiga avtal om att företräda varandra, vilka slutits mellan förvaltningsbolag för upphovsrätt i olika medlemsstater. Härav följer att kommissionen inte har respekterat den skyldighet att motivera sitt beslut som den har enligt artikel 190 i fördraget. Följaktligen finns det skäl för den första delen av denna grund.
- 53 I en andra del av samma grund gör sökanden gällande att kommissionen också har underlåtit att pröva det klagomål som gällde SACEM:s diskriminerande behandling av diskoteken.
- 54 I det avseendet konstaterar förstainstansrätten att rapporten av den 7 november 1991, bifogad ”skrivelsen enligt artikel 6”, och en integrerad del av denna, inte enbart analyserar nivån på de avgifter som tillämpas av SACEM, i jämförelse med de avgifter som tillämpas av andra förvaltningsbolag för upphovsrätt, men också, i vid bemärkelse, skillnaderna i SACEM:s behandling av diskoteken vad gäller till-

stånd till en fördelaktig avgift och vedertagna avdrag. Under dessa omständigheter kan inte sökanden påstå att kommissionen underlåtit att pröva dess klagomål avseende SACEM:s diskriminerande behandling av diskoteken.

- 55 Förstainstansrätten konstaterar dessutom att de delar av klagomålen som gäller artikel 86 uttryckligen avslås i det omtvistade beslutet — däribland det klagomål som avser en diskriminerande behandling av diskoteken av SACEM — på grund av bristande gemenskapsintresse.
- 56 Härav följer att det omtvistade beslutet är tillräckligt motiverat i den mån som den punkt i klagomålet som gäller den påstått diskriminerande arten av de avgifter som ålagts av SACEM avslås genom detta.
- 57 Det framgår av allt det föregående att det omtvistade beslutet skall ogiltigförklaras i den mån som sökandens klagomål avseende en uppdelning av marknaden, vilken beror på existensen av ett påstått avtal mellan SACEM och förvaltningsbolagen för upphovsrätt i andra medlemsstater, vilket får till följd att de franska diskoteken hindras från att få direkt tillgång till dessa bolags register, därigenom avslås.

Den grund som avser ett brott mot artikel 3 i förordning nr 17

Parternas argument

- 58 Sökanden har gjort gällande att kommissionen har underlåtit att kvalificera SACEM:s taxeförfaranden, så som dessa framgår av dess undersökningsrapport av den 7 november 1991 och att denna underlåtenhet är olaglig eftersom det skulle

framgå av en läsning av de ovan nämnda domarna Tournier och Lucazeau m.fl., att dessa taxeförfaranden omfattas av den omedelbara tillämpningen av artikel 86 i fördraget.

- 59 Sökanden har dessutom anfört att kommissionens konstaterande i dess ”skrivelse enligt artikel 6”, att ”i sitt nuvarande skede medger inte undersökningen att man fastställer något annat än att villkoren för tillämpning av artikel 86 är uppfyllda beträffande nivån på de taxor som för närvarande används av SACEM” har vilselett de nationella domstolarna. Genom att underlåta att kvalificera de taxeförfaranden som det gäller har kommissionen — enligt sökanden — medvetet medverkat till upprätthållandet av en förvirring bland huvuddelen av de franska domstolarna, vilka ofta skulle ha ansett kommissionens avslag på sökandens klagomål som dess godkännande av SACEM:s avgifter. För att stödja sin tes har sökanden i akten framlagt flera beslut av franska domstolar, vilka på detta sätt har tolkat kommissionens konstaterande i ”skrivelsen enligt artikel 6”, vilket tidigare omnämnts. Sökanden anser att kommissionen, i sin egenskap av övervakare av gemenskapernas rättsordning, inte skall kunna förhålla sig passiv inför de felaktiga tolkningar som de nationella domstolarna gör av dess skrivelse.

- 60 Kommissionen har hävdats att den, då den påbörjade sin undersökning, föredrog att låta de franska myndigheterna själva, på grundval av de anmärkningar som finns i dess rapport, dra de slutsatser som följer därav i de tvister som pågår inför dem. Den erinrar om att den inte har exklusiv behörighet att tillämpa artikel 85.1 och 86 i fördraget, bestämmelser som direkt ger rättigheter åt huvuddelen av medborgarna, vilka de nationella domstolarna skall tillvarata. Enligt kommissionen finns det en risk för bristande överensstämmelse mellan olika domstolars rättspraxis i tillämpningen av dessa artiklar förenad med att de enskilda har möjlighet att åberopa dessa bestämmelser inför de nationella domstolarna. Den tillägger att det tillkommer medlemsstaternas högsta domstolar att tillförsäkra enhetlighet och sammanhang i den rättspraxis som gäller de berörda bestämmelserna, om nödvändigt genom att begära förhandsavgörande enligt artikel 177 i EG-fördraget vid domstolen. Vad beträffar att taxeförfarandena inte har kvalificerats, hävdar kommissionen att de nationella domstolarnas tillämpning av artikel 86 inte, såsom sökanden tycks hävda, är begränsad till att dra konsekvenserna av en juridisk kvalifikation som kommissionen i förväg har fastställt för att lösa tvister som är anhängiga inför dessa. Enligt kommissionen skall tvärtemot de nationella domstolarna, i sin egenskap av gemenskapernas domstolar enligt gemenskapsrätten, själva fastställa om ett

förfarande av ett företag i dominerande ställning utgör ett missbruk enligt artikel 86 (dom av den 10 juli 1990, Tetra Pak mot kommissionen, T-51/89, Rec. s. II-309, i punkt 42).

- 61 Slutligen har kommissionen anmärkt att det franska konkurrensrådet i ett yttrande från maj 1993 ansett att de taxor som SACEM tillämpat, såväl före som efter deras sänkning den 1 januari 1990, var märkbart högre än de som användes av andra nationella förvaltningsbolag för upphovsrätt enligt de ovan nämnda domarna Tournerier och Lucazeau m.fl., utan att deras nivå skulle vara motiverad av några objektiva och relevanta skillnader mellan förvaltningen av upphovsrätt i Frankrike och i de övriga medlemsstaterna.

Förstainstansrättens bedömning

- 62 Man bör inledningsvis erinra om att det följer av domstolens och förstainstansrättens fasta rättspraxis att artiklarna 85.1 och 86 i fördraget har direkt effekt i förhållandet mellan enskilda och direkt medför rättigheter för huvuddelen av medborgarna, vilka de nationella domstolarna skall tillvarata (domstolens domar av den 30 januari 1974, BRT, 127/73, Rec. s. 51, punkt 16; av den 10 juli 1980, Lauder, 37/79, Rec. s. 2481, punkt 13; av den 28 februari 1991, Delimitis, C-234/89, Rec. s. I-935, punkt 45; förstainstansrättens ovannämnda dom Tetra Pak mot kommissionen, punkt 42). Med tanke på denna behörighet uppdelad mellan kommissionen och de nationella domstolarna och på det skydd som uppstår därav för medborgarna inför de nationella domstolarna, har det i domstolens och förstainstansrättens fasta rättspraxis bedömts att artikel 3 i förordning nr 17 inte ger den som framställer en ansökan grundad på den nämnda artikeln till förstainstansrätten rätt att erhålla ett beslut av kommissionen enligt artikel 189 i EG-fördraget beträffande existensen av en överträdelse av artikel 85 och/eller artikel 86 i fördraget (domstolens dom av den 18 oktober 1979, GEMA mot kommissionen, 125/78, Rec s. 3173, punkt 17; de ovan nämnda domarna Rendo m.fl. mot kommissionen, punkt 98, och Automec II, punkterna 75 och 76). Resultatet blir inte annorlunda än om föremålet för överklagandet faller under kommissionens exklusiva behörighet, såsom återkallelse av ett undantag som beviljats enligt artikel 85.3 i fördraget (de ovan nämnda domarna Automec II, punkt 75, och Rendo m.fl. mot kommissionen, punkt 99).

- 63 Förstainstansrätten anser att sökanden genom denna grund försöker visa att det omtvistade beslutet är olagligt genom att kommissionen under dessa omständigheter borde ha fattat ett beslut vari fastställdes att SACEM:s taxeförfaranden utgjorde ett brott mot artikel 86 i fördraget. Emellertid framgår det av den ovan nämnda rättspraxisen att sökanden inte hade rätt att erhålla ett sådant beslut av kommissionen även om denna hade blivit övertygad om att de berörda förfarandena utgjorde ett brott mot artikel 86 i fördraget.
- 64 Det faktum att flera nationella domstolar skulle ha blivit vilseledda genom ett konstaterande i kommissionens "skrivelse enligt artikel 6" — vilket följaktligen endast, såsom det framgår av en fast rättspraxis (se särskilt den ovan nämnda domen Automec II, punkt 46), utgör en förberedande handling och inte innehåller annat än en förhandsbedömning av de anmälda fakta — är inte av den arten att det kan påverka denna kommissionens handlingsfrihet.
- 65 Om man dessutom till och med skulle anta att den bedömning som kommissionen gjort i sin "skrivelse enligt artikel 6" innebär en rättsvillfarelse, anser förstainstansrätten att en sådan omständighet inte skulle påverka medborgarnas ställning inför de nationella domstolarna. Dels är med hänsyn till den behörighet som delas mellan kommissionen och de nationella domstolarna för tillämpning av artiklarna 85.1 och 86 i fördraget (de ovan nämnda domarna Delimitis, punkterna 44 och 45 och Automec II, punkt 90), de nationella domstolarna inte bundna av kommissionens bedömning av möjligheten till tillämpning av dessa bestämmelser på en överenskommelse eller ett samordnat förfarande. Vidare har, i det fall då en bedömning av kommissionen skulle framkalla tvivel bland de nationella domstolarna beträffande tillämpningen av artikel 85.1 och/eller av artikel 86, den nationella domstolen möjlighet att begära förhandsavgörande vid EG-domstolen i enlighet med artikel 177 i fördraget.
- 66 Det framgår av det föregående att denna grund skall avslås.

Den grund som avser rättsvillfarelse och uppenbart bedömningsfel

Sammanfattande redogörelse för parternas framställning

- 67 Sökanden anser att det omtvistade beslutet innebär rättsvillfarelse och ett uppenbart bedömningsfel av sådan art att det bör medföra dess ogiltighet.
- 68 För det första gör sökanden gällande att kommissionens bekräftelse i ”skrivelsen enligt artikel 6”, enligt vilken ”[undersökningen inte] medger att man fastställer något annat än att villkoren för tillämpning av artikel 86 skall kunna tillämpas är uppfyllda beträffande nivån på de taxor som för närvarande används av SACEM”, innebär en rättsvillfarelse. Sökanden anmärker att kommissionen vidhållit detta ställningstagande i sitt beslut av den 20 oktober 1992. Dels borde det klart framgå av rapporten av den 7 november 1991 att de taxor som användes av SACEM tidigare och senare än 1990 är märkbart högre än dem som användes i de andra medlemsstaterna. Sökanden anser att kommissionen, i ljuset av de ovan nämnda målen Tournier och Lucazeau m.fl., borde ha konstaterat att tillämpningsvillkoren för artikel 86 i fördraget var uppfyllda vad beträffar SACEM. Vidare anser sökanden att det följer av kommissionens undersökningsrapport att SACEM tillämpar diskriminerande taxeförfaranden, likaså förbjudna av artikel 86 i fördraget.
- 69 För det andra hävdar sökanden att kommissionens bedömning av gemenskapsintresset måste anses uppenbart felaktig. Sökanden anser att det i det aktuella fallet, i motsats till det ovan nämnda målet Automec II, gäller ett mål som har handlagts av kommissionen. Under dessa förhållanden hävdar sökanden att kommissionen inte längre kunde grunda sig på bristen på gemenskapsintresse för att avslå hans klagomål. Han tillägger att enbart en läsning av de ovan nämnda domarna Tournier och Lucazeau m.fl., räcker för att fastställa att gemenskapsintresset berörs antingen av det självständiga förfarandet av ett nationellt förvaltningsbolag för upphovsrätt eller av det likartade förfarandet av andra förvaltningsbolag etablerade i Europa. Dessutom anser sökanden att återförvisandet till nationella domstolar inte var försvarbart i detta fall, eftersom de franska domarna, till skillnad från kommissio-

nens tjänstemän, inte skulle ha tillräcklig behörighet för att genomföra en undersökning som har följer i alla gemenskapernas medlemsstater.

70 Då det gäller den första delen i denna grund genmäler kommissionen att den inte grundat sitt avslag på klagomålet på att SACEM inte har gjort sig skyldigt till någon överträdelse, utan på bristande gemenskapsintresse och på det faktum att talan hade anhängiggjorts vid flera franska domstolar i liknande mål. Kommissionen tillägger att den omtvistade frasen i "skrivelsen enligt artikel 6" inte skulle innebära något ställningstagande för dess del beträffande kvalifikationen av SACEM:s förfarande och anmärker att avsnittet "förslag till avgörande" i dess skrivelse inte syftar på något annat än bristen på gemenskapsintresse och det faktum att talan hade anhängiggjorts vid flera franska domstolar i liknande mål för att motivera avslaget på ansökan och återförvisandet till nationella domstolar. Kommissionen anmärker att ett sådant återförvisande under alla förhållanden inte skulle ha någon mening om den slutligt hade avgjort att det inte var fråga om missbruk.

71 Vad gäller den andra delen i samma grund anmärker kommissionen att dess möjlighet — inom de gränser som dras genom den ovan nämnda domen Automec II — att avslå en ansökan på grund av bristande gemenskapsintresse inte definitionsmässigt kan utövas annat än i tänkta fall då fördragets konkurrensregler är tillämpliga, eftersom den i motsatt fall inte skulle vara behörig att handla. Den anser att en presumtion om överträdelse inte förhindrar den att avslå en ansökan av brist på gemenskapsintresse och att återförvisa målet till de nationella domstolarna. Den tillägger att om de förfaranden som SACEM anklagats för är av gemenskapsrättslig karaktär, såtillvida att de är ägnade att omfattas av fördragets konkurrensregler påverkar inte detta konstaterande dess möjlighet att avslå ansökan på grund av bristande gemenskapsintresse. Kommissionen framhåller att den påstådda överträdelsens tyngdpunkt främst ligger i Frankrike, vilket skulle minska målets gemenskapsintresse. Kommissionen anmärker även att det innebär en orimlig tolkning av den ovan nämnda domen Automec II, att erkänna att den kan avslå en ansökan utan förberedande åtgärder och att förebrå den för att i detta fall inte ha fattat något beslut som konstaterar en överträdelse, under förevändningen att den utfört en lång undersökning. Kommissionen godtar vidare inte den framställning enligt vilken de nationella domstolarna inte skulle vara i stånd att bedöma fakta i målet i förhållande till artikel 85.1 och 86 i fördraget. Kommissionen anser däremot att den rapport som den har upprättat tillåter de nationella domstolarna att i än högre grad fullgöra den roll som de får genom att dessa bestämmelser är direkt tillämpliga.

Förstainstansrättens bedömning

- 72 Det bör nämnas att när kommissionen, på grund av bristande gemenskapsintresse, avslår en ansökan om att konstatera överträdelse enligt artikel 3 i förordning nr 17, avser den övervakning av lagligheten som förstainstansrätten skall utöva att pröva om det omtvistade beslutet inte är grundat på fakta som är materiellt inexakta, inte är behäftat med någon rättsvillfarelse och inte heller med något uppenbart bedömningsfel eller med maktmissbruk (den ovan nämnda domen Automec II, punkt 80).
- 73 Förstainstansrätten erinrar om att det av prövningen av den första grunden, avseende brist på motivering, har framgått att det omtvistade beslutet skall ogiltigförklaras i den mån som sökandens klagopunkt avseende en uppdelning av marknaden avslås. Följaktligen bör man pröva denna grund endast med avseende på de två andra klagopunkter som uttrycks i klagoskriften, nämligen den påstått överdrivna och diskriminerande karaktären av de avgifter som SACEM föreskrev och SACEM:s påstådda vägran att ge de franska diskoteken rätt att använda det enda utländska registret.
- 74 Vad gäller den första delen av denna grund, avseende en påstådd rättsvillfarelse som kommissionens beslut skulle vara behäftat med, bör man erinra om att i ”skrivelsen enligt artikel 6” konstaterade kommissionen att ”i sitt nuvarande skede medger inte undersökningen att man fastställer något annat än att villkoren för tillämpning av artikel 86 skall kunna tillämpas är uppfyllda beträffande nivån på de taxor som för närvarande används av SACEM” och att kommissionen i det omtvistade beslutet vidhöll ”den gjorda bedömningen och de redovisade slutsatserna” i sin ”skrivelse enligt artikel 6” (punkt 5 i det omtvistade beslutet).
- 75 För att kunna bedöma det omtvistade beslutets lagenlighet finns det följaktligen anledning att undersöka om det konstaterande som görs i ”skrivelsen enligt artikel 6” och som på ett underförstått sätt upprepas i punkt 5 i det omtvistade beslutet, utgör ett nödvändigt stöd för avgörandet att avslå sökandens klagomål och återför-

visa målet till de nationella domstolarna (se i synnerhet förstainstansrättens dom av den 17 september 1992, NBV och NVB mot kommissionen, T-138/89, Rec. s. II-2181, punkt 31).

- 76 Det framgår av förslaget till avgörande i "skrivelsen enligt artikel 6" (se nedan, punkt 9) att kommissionen avsåg att avslå sökandens klagomål med motiveringen att det mål där begäran hade framställts till kommissionen inte hade tillräckligt stort gemenskapsintresse och att denna brist på gemenskapsintresse berodde på "den huvudsakligen inhemska verkan av de förfaringssätt som Ni anmäler" och att "talan redan har anhängiggjorts vid flera franska domstolar". Under dessa förhållanden anser förstainstansrätten att "skrivelsen enligt artikel 6" inte grundade sig på att inte överträdelse av artikel 86 skett för att motivera avslaget på klagomålet.
- 77 På samma sätt har inte kommissionen, i sin skrivelse av den 20 oktober 1992, avslagit sökandens klagomål efter att ha konstaterat att det inte förekommit någon överträdelse mot fördragets konkurrensregler, utan har i punkt 6 i det omtvistade beslutet motiverat det slutliga avslaget på klagomålet med att "den påstådda överträdelsens tyngdpunkt ligger i Frankrike, följderna i andra medlemsstater kan endast vara mycket begränsade och följaktligen har detta mål inte någon särskild betydelse för hur den gemensamma marknaden fungerar och gemenskapsintresset kräver följaktligen inte att kommissionen tar upp dessa klagomål, utan kräver att de återförvisas till de nationella domstolarna och de franska administrativa myndigheterna". Sålunda hävdar kommissionen i punkt 8 i det omtvistade beslutet att "eftersom sakens tyngdpunkt klart ligger i Frankrike ... och eftersom det finns en behörig nationell myndighet, som hädanefter, tack vare kommissionens arbete, har tillgång till nödvändig information för att göra den jämförelse som CJCE (EG-domstolen) kräver, pekar allt på att det faktiskt är denna myndighet det åligger att väcka talan om det finns anledning att göra detta. Dessutom har i detta fall talan redan anhängiggjorts vid flera franska domstolar av BEMIM och diskotek som har anslutit sig till denna talan. Vissa av dessa domstolar har redan dömt i saken. Följaktligen tycks det som om kommissionen varken är tvungen att själv i sak handlägga dessa klagomål eller ännu mindre behandla dem med förtur, särskilt som det i Frankrike, vilket kommissionen just har erinrat om, finns en administrativ myndighet som är behörig att fatta beslut i saken. Det gäller följaktligen i detta fall en klassisk tillämpning av subsidiaritetsprincipen, som inte visar sig genom ett slags avstående av gemenskapsmyndigheterna utan genom ett enkelt överförande av behörighet till den nationella nivån".

78 Det framgår av det föregående att kommissionens förslag till avgörande, enligt vilket målet inte hade tillräckligt gemenskapsintresse — det förslag till avgörande som utgjorde den enda motiveringen till avslaget på klagomålet — inte var grundat på frånvaron av överträdelse av artikel 86 i fördraget. Följaktligen påverkas inte det omtvistade beslutets lagenlighet av detta, även om kommissionen hade gjort sig skyldig till rättsvillfarelse, såsom sökanden påstår, med hänsyn tagen till att ”i sitt nuvarande skede medger inte undersökningen att man fastställer något annat än att villkoren för tillämpning av artikel 86 skall kunna tillämpas är uppfyllda beträffande nivån på de taxor som för närvarande används av SACEM”.

79 Det följer härav att den första delen av denna grund är verkningslös och följaktligen skall avslås.

80 Vad gäller grundens andra del, avseende att det omtvistade beslutet skulle vara grundat på ett uppenbart bedömningsfel, bör man erinra om att det framgår av de principer som förstainstansrätten utvecklat i den ovan nämnda domen Automec II, att kommissionen har rätt att avslå ett klagomål när den konstaterar att målet inte har tillräckligt gemenskapsintresse för att motivera att man fortsätter handläggningen av ärendet (punkt 85). I detta mål stadgade förstainstansrätten att kommissionen, för att bedöma vilket gemenskapsintresse som finns att fortsätta handläggningen av ett ärende, skall ta hänsyn till omständigheterna i det berörda fallet och särskilt sakomständigheter och rättsfakta som framställs för den i det klagomål som framställts till kommissionen. Den skall särskilt väga betydelsen av den påstådda överträdelsen för den gemensamma marknadens funktion mot möjligheten att kunna fastställa dess existens och räckvidden av de undersökningsåtgärder som är nödvändiga för att, under bästa tänkbara omständigheter, fullgöra dess uppdrag att övervaka att artiklarna 85 och 86 respekteras (punkt 86). Kommissionen kan ta hänsyn till att talan beträffande ett avtals eller förfarandes överensstämmelse med artiklarna 85 och 86 i fördraget redan har anhängiggjorts vid en nationell domstol eller begäran framställts till en nationell konkurrensmyndighet för att bedöma målets gemenskapsintresse.

81 Det är sant, som sökanden anmärker, att i det ovan nämnda målet Automec II, avslog kommissionen klagomålet på grund av bristande gemenskapsintresse utan

att ha vidtagit undersökningsåtgärder. Förstainstansrätten anser likväl att kommissionen kan fatta ett beslut om avskrivning av ett klagomål på grund av brist på tillräckligt gemenskapsintresse, inte enbart innan den har inlett en undersökning i målet, utan också efter att ha vidtagit undersökningsåtgärder, om den kommit till denna slutsats på detta stadium av förfarandet. Att därav dra en annan slutsats skulle leda till att kommissionen då den företagit undersökningsåtgärder som följd av en ansökan framställd enligt artikel 3 punkt 2 i förordning nr 17, skulle vara tvingad att fatta ett beslut beträffande existensen eller ej av en överträdelse av artikel 85 och/eller 86 i fördraget. En sådan tolkning skulle emellertid inte endast strida mot själva lydelsen i artikel 3 punkt 1 i förordning nr 17, enligt vilken kommissionen "kan" fatta ett beslut beträffande den påstådda överträdelsen, utan skulle dessutom stå i strid med en fast rättspraxis hos domstolen och förstainstansrätten, som tidigare nämnts under punkt 62 ovan, enligt vilken en klagoskrifts upphovsman inte har rätt att erhålla ett beslut av kommissionen enligt artikel 189 i fördraget.

82 Det framgår i detta fall av punkt 6 och 8 i det omtvistade beslutet att kommissionen efter undersökningen avgjorde att det inte fanns tillräckligt intresse att fortsätta handläggningen av ärendet, eftersom tyngdpunkten i den påstådda överträdelsen låg i Frankrike och talan redan hade anhängiggjorts i liknande mål vid flera franska domstolar och begäran framställdes till det franska konkurrensrådet.

83 Vad beträffar den främst inhemska verkan av de anmälda förfarandena, nämligen den påstått överdrivna och diskriminerade karaktären hos de avgiftssatser som SACEM föreskrev och SACEM:s påstådda vägran att ge de franska diskoteken tillgång till det enda utländska registret, anser förstainstansrätten att det faktum att ett beteende eller ett förfarande är ägnat att påverka handeln mellan medlemsstater enligt artikel 86 i fördraget, inte i sig hindrar att effekterna av detta förfarande kan märkas främst inom en enskild medlemsstats territorium. I detta fall framgår det av omständigheterna i målet att endast de franska diskoteken drabbats av SACEM:s påstådda missbrukande förfarande och att verkningarna av de anmälda förfarandena försävt de var av sådan art att de påverkade handeln mellan medlemsstater, enbart kändes av i gränsområdena. I varje fall konstaterar förstainstansrätten att

sökanden, som i sin klagoskrift uttryckligen har hävdad att SACEM:s förfaranden skapat ”en diskriminering, särskilt för diskoteken på var sida om gränsen mellan Frankrike och en annan medlemsstat (Belgien, Luxemburg, Tyskland, Italien)”, inte har visat på någon omständighet som är av den arten att den visar att kommissionen begått ett faktiskt fel då den bedömde att ”den påstådda överträdelsens tyngdpunkt ligger i Frankrike”.

84 För övrigt framhåller förstainstansrätten att det är otvivelaktigt att talan har anhängiggjorts vid flera franska domstolar i tvister mellan SACEM och vissa av sökandens medlemmar, liksom att begäran framställts till det franska konkurrensrådet beträffande de i klagomålet anmälda förfarandenas överensstämmelse med artiklarna 85 och 86 i fördraget.

85 Det finns således anledning att pröva om kommissionen i förevarande fall med avseende på dessa faktiska omständigheter, inte har begått ett uppenbart bedömningsfel beträffande gemenskapsintresset av att fortsätta prövningen av målet.

86 Förstainstansrätten anser att, när verkningarna av överträdelser som åberopas i ett klagomål inte huvudsakligen kännts av annat än inom en medlemsstats territorium och när talan anhängiggjorts vid respektive begäran framställts till behöriga domstolar och administrativa myndigheter i denna medlemsstat i tvister mellan klaganden — eller vissa av dess medlemmar i tänkta fall där, som i förevarande fall, klaganden är en förening av företag — och den part som klagomålet riktas mot, har kommissionen rätt att avslå klagomålet på grund av brist på tillräckligt gemenskapsintresse för att fortsätta handläggningen av målet, dock under villkor att klagandens eller dess medlemmars rättigheter kan säkerställas på ett tillfredställande sätt, nämligen av de nationella domstolarna (domen Automec II, punkt 89—96).

87 Sökanden anser att återförvisandet till nationella domstolar inte var berättigat i förevarande fall, på grund av att de franska domarna inte skulle ha den nödvändiga sakkunskapen att genomföra en undersökning av sådan omfattning.

- 88 I detta avseende anser förstainstansrätten först och främst att det faktum att den nationella domstolen skulle kunna möta svårigheter i tolkningen av artiklarna 85 och 86 i fördraget inte, med hänsyn till den möjlighet som artikel 177 i fördraget ger, är omständigheter som kommissionen skall ta hänsyn till för att värdera gemenskapsintresset att fortsätta handläggningen av målet. Man bör tillägga att denna bestämmelse i fördraget främst avser att garantera en enhetlig tillämpning av fördragets bestämmelser genom att stadga att de nationella domstolarna, då deras beslut inte lämpar sig för ett överklagande enligt inhemsk rätt, är skyldiga att begära förhandsavgörande hos domstolen då en fråga som gäller tolkningen av fördragets bestämmelser uppkommer inför dem. Förstainstansrätten anser däremot att en klagandes rättigheter inte skulle kunna anses vara tillräckligt skyddade inför den nationella domstolen om inte denna, med hänsyn till målets svårighetsgrad, vore rimligt i stånd att förena de nödvändiga faktiska omständigheterna för att avgöra om de i klagomålet anmälda förfarandena utgör en överträdelse av de nämnda bestämmelserna i fördraget.
- 89 I förevarande fall, vilket rör ett klagomål som avser den påstått missbrukande karaktären hos de avgiftssatser som SACEM fastställt, erinrar förstainstansrätten om att kommissionen begärde upplysningar av förvaltningsbolag för upphovsrätt i olika medlemsstater enligt artikel 11 i förordning nr 17 och att den som följd av denna undersökning sammanställde en rapport daterad den 7 november 1991, i vilken den gjorde en jämförelse på en enhetlig grundval av nivån på de avgifter som föreskrevs av de berörda förvaltningsbolagen för upphovsrätt. Förstainstansrätten framhåller att de enda individuella uppgifterna om förvaltningsbolag för upphovsrätt i medlemsstater som togs upp i rapporten, nämligen nivån på de avgifter som dessa bolag föreskrev, är uppgifter av offentlig karaktär. Under dessa omständigheter anser förstainstansrätten att det inte av någon del i akten framgår att det skulle finnas begränsningar beträffande uppgifter om denna rapport till de nationella domstolarna och deras användning av rapporten på grund av krav på att ta tillvara rätten till försvar och affärshemligheter.
- 90 Förstainstansrätten anser, med tanke på domslutet i domstolens ovannämnda domar Tournier och Lucazeau m.fl., att de faktiska omständigheter som framställts i rapporten av den 7 november 1991, vilken just innehåller en jämförelse på en

enhetlig grundval av nivån på de avgifter som fastställts av förvaltningsbolag för upphovsrätt i olika medlemsstater, bör göra det möjligt för de franska domstolarna att fastställa om nivån på de avgifter som fastställts av SACEM är sådan att den utgör ett missbruk av en dominerande ställning enligt artikel 86 i fördraget.

- 91 Vad beträffar det klagomål som avser den diskriminerande tillämpningen av dessa avgiftssatser, erinrar förstainstansrätten om att kommissionen i sin rapport av den 7 november 1991 även har prövat de omständigheter som gäller detta klagomål och därvid har överlåtit kvalifikationen av de faktiska omständigheterna till de nationella domstolarna.
- 92 Vad slutligen beträffar det klagomål som avser SACEM:s påstådda vägran att ge de franska diskoteken tillgång till sitt enda utländska register, konstaterar förstainstansrätten att sökanden inte har framställt något konkret argument av sådan art att de franska domstolarnas sakkunskap att sammanställa de nödvändiga faktiska omständigheterna för att bestämma om detta förfarande av SACEM — ett franskt bolag som har sitt huvudkontor i Frankrike — utgör en överträdelse av artikel 86 i fördraget skulle kunna ifrågasättas.
- 93 Förstainstansrätten anser, med hänsyn till det föregående, att sökanden inte har framställt någon konkret omständighet som skulle leda till slutsatsen att dennes rättigheter eller dennes medlemmars rättigheter inte skulle kunna skyddas på ett tillfredställande sätt av de franska domstolarna. Följaktligen var det, under dessa omständigheter, berättigat att avslå sökandens klagomål på grund av bristande gemenskapsintresse enbart med hänsyn till konstaterandet att tyngdpunkten i de påstådda överträdelserna låg i Frankrike och att talan hade anhängiggjorts vid de franska domstolarna. Därav följer — utan att man i detta fall behöver pröva frågan om framställan av begäran till det franska konkurrensrådet i detta ärende i sig skulle ha varit en omständighet ägnad att motivera kommissionens avslag på klagomålet — att den andra delen av grunden avslås.

- 94 Det framgår av det ovan anförda att förstainstansrättens prövning av det omtvistade beslutet varken har visat på någon rättsvillfarelse eller något uppenbart bedömningsfel. Det följer härav att denna grund skall avslås.

Rättegångskostnader

- 95 Enligt artikel 87.3 i rättegångsreglerna kan förstainstansrätten fördela rättegångskostnaderna eller besluta att varje part skall bära sina egna kostnader om var och en av parterna fått ge vika på en eller flera huvudpunkter. Eftersom sökanden och kommissionen fått ge vika på en eller flera huvudpunkter finns det skäl att besluta att kommissionen skall bära sina egna rättegångskostnader och hälften av sökandens rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

följande dom:

- 1) Kommissionens beslut av den 20 oktober 1992 ogiltigförklaras i den mån som sökandens klagomål avseende en uppdelning av marknaden vilken beror på att det finns ett påstått avtal mellan Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique och förvaltningsbolagen för upphovsrätt i de andra medlemsstaterna därigenom avslås.
- 2) I övrigt ogillas talan.

- 3) Kommissionen skall bära sina egna rättegångskostnader och hälften av sökandens rättegångskostnader. Sökanden skall bära den andra hälften av sina rättegångskostnader.

Cruz Vilaça

Briët

Kalogeropoulos

Barrington

Saggio

Avkunnad vid offentlig förhandling i Luxemburg den 24 januari 1995.

H. Jung

Justitiesekreterare

J.L. Cruz Vilaça

Ordförande